

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

XXV. Ioan. Trit. Abbas Span. Ioanni Brachtio monasterii S. Matthiæ S.

urn:nbn:de:0128-1-17336

im puraque sanctissimis, coelestia terrenis, vt pariter mens sapiat quæ sursum, & quæ super ter ram. Vale Capellerie, scientiisque infusa salutaribus, quarum fructus in caelo promittit ur, & finis nulli vnquam fini obnoxius habetur. Iterumq; vale. Ex Colonia 18. die mensis Iulij, Anno 1505.

XXIII.

IOANNES TRITEM. IOANNI STEINEMOEL
presbytero Mechilimensi S.

10 **O**blata mihi ad te scribendi oportunitas est per hunc virum tibi & notum & vt asserit singularitate cuiusdam necessitudinis iunctum, qui istinc ad Mechiliniam erat transiurus. Scribimus itaq; vt scias, quid nobis de tuo ad nos reditu ordinandum videatur, ne curas in vanum. In primis ergo notū tibi facimus, quod ratione belli anno circa nos prioris: scilicet res nostræ collapsæ sunt, & cæcutiente fortuna grauis in nos æmuloꝝ exortit inuidia, cui locum dare ad tempus causa persuasit, vt vel ipsi melius deliberent inimici, vt nos amicorum consilio rebus nostris alibi prouideamus. Sumus itaq; ituri in Marchiã Brandenburgensem cum eius serenissimo principe hiciam in cõuocatione regia presentem, qui id multis à nobis vicibus pridem literis & nunciis, nunc autem verbis coram desiderauit. Ibimus autem de nostro penitus reditu incerti, propterea quod graui nostrorum

20 accepta contumelia nihil minus quam reuerti ad Spanheim cogitemus, nisi aliter diuina ordinauerit voluntas, cui semper subiecta & consentiens nostra debet esse infirmitas. Tuum ergo ad Spanheim reditum differas oportet, quousq; audieris nos illo tandē reuersos, nisi forsitan viam sexaginta miliarium frustra velis peragere. Vincētii tui rebus propter iniquitatem temporum intendere nequiuimus, nec enim cordi nobis amplius possunt, cum tu vane iactabundus nimium, ea quæ suscepisti à nobis philosophiæ secretioris archana pro turpi lucro, vt facti sumus certi, venalia circumferas, magnum te esse quempiam arbitrans, pro eo quod Tritemii te postis gloriari fuisse discipulum. Non est hæc veræ sapientiæ via. mi Ioannes, nec tuam decet aratrem spem in vanitate locare, & pro vilis aestimationis pretio margaritas proicere porcis. Magna quædam de nobis pradicās, vt magnus ipse in aestimatione populi habearis, & dum veræ laudis normam prætergrederis, grauem nobis iniuriam facis, vetustissimi oblitus prouerbii: *Lauda parce, vitupera parcis*. Displicēt nobis tuæ laudes vehementissime, quia vituperia sunt potius nostri quā laudationes. Non enim omnium est hominum archana intelligere naturā, & in rebus notis præter communem aliquid latens vsu erueri. Cum tu vero aliqua de nobis polliceris, quæ non intelligant ceteri, quid restare credis o senex aliud, nisi quod dicturi sunt nos aut superstitionibus dediros, aut vanitatibus immerfos. Non ea cõditione te à nobis introductum scimus: sed quia tu interpositam transgressus es legem æquitatis, quid in maioribus faceres nobis fuerit rationabiliter præuidendum. Cessa igitur ab his vanitatibus te hortamur, & cogita ministrum te esse Iesu Christi ac senio maturum, quem non deceat vanitatibus gloriam aucupari mortalem. Vale nostri memor ad Deum. Ex Colonia 20. die mensis Iulij, Anno Christianorum 1505.

XXV.

IOAN. TRIT. ABBAS SPAN, IOANNI BRACHTIO
monasterii S. Matthei S.

30 **C**REDO te minime latere, amicorum decus, eam tribulationem, quam in me suscitauit hostis ille malignus, qui inuidia relo armatus primos de paradiso innocentia homines eiecit. Me quoq; de monasterio meo non quidem inuitum, sed recollectione iniuriarum volentem expulit, & menti meæ nauicam atq; horrorem quendam prioris loci, quæ tenerrime amaueram, induxit. Viuo iam hic quadam necessitate curialis, iturus propediē cum serenissimo principe Ioachim Brandenburgenfium Marchione Romani Electore Imperii ad fines Saxonū, & tarde forsitan rediturus: quo interea mota in me aut cesserit persecutio, aut si mei absentia sumperit vires, matura nobis prouidentia præster remedium. Domini enim est terra & plenitudo eius, cuius immensa potestas, & penitus inexhausta pietatis miseratio, à quo nobis vbique auxilium in tempore opportuno affuturum confidimus, & de eius protectione nullatenus dubitamus. Te autem frater in Christo amate rogamus, vt Deum orare pro nobis in hac maris inquieti commotione incessanter digneris, quatenus

tenus bonum quod nostra consequi merita nequeunt, tuis precibus per Dei misericordiam nobis concedatur. Scio enim quod oratio humiliantis se nubes penetrat, & vacua non evertetur, saluatore nostro in sacro promittente Evangelio: *Petite, inquit, & dabitur vobis, quærite & inuenietis, pulsate & aperietur vobis.* Omnis. n. qui petit accipit, qui quærit inuenit, & pulsanti aperietur. Nā sicut apostolus Christi Iacobus dicit: *multū valet oratio iusti assidue.* Nec tua pro nobis oratione fusa carebis, dicente Papa Gregorio: *Quisquis pro aliis intercedere nittitur, sibi potius ex charitate suffragatur, & pro semetipso citius exaudiri meretur, quanto deuotius pro aliis intercedit.* Pro se namq; orare, Chryostomo teste necessitatis est, pro aliis autem fraternæ charitatis. Dulcior autem ante Deū est oratio, non quā necessitas transmittit, sed quā charitas fraternitatis cōmendat. Et sanctus præsul Ambrosius: *Si pro te rogas tantum, pro te solus orabis, si autem rogas pro omnib; pro te quos, rogabunt omnes.* Oratio vero tunc perfecta est & facile impetrat optatum, vbi causa clamat, & lingua, & cor, & actus, & sermo, & vita, & cogitatio tota, sicut & Menander paucis exprimit dicens: *in iustis & in iustis & in iustis.* Id est: *in iustis orationis exauditor est Deus.* Magna aut ille voce clamat ad Dominū, qui et si lingua taceat, bonis tamen operibus perseveranter clamat. Talem te cum sciamus oratorem puritate mentis insignem, & vita sanctum, te iterum atq; iterum rogamus ora pro nobis & vale. Ex Colonia 22. die mensis Iulii. Anno Christianorum 1505.

XXVI.

IOAN. TRIT. ABBAS SPAN, IACOBO KYMOLANO theologo saluem.

ARNOLDVS Bostius Concarnelita quondam tuus in Conuentu tuo Gandensi, vir meo iudicio doctus & sanctus, cum te nimium astronomiæ seculariumq; literarum studiis deditū cerneret dehortari consuevit, & vt magis te ad scientiam conferres diuinarū scripturarum, pia sedulitate admonere. Vnde & me literis suis dulcissimis, quarum beneficio vt nosti semper fuit largissimus aliquoties rogauit, quatenus te per epistolam à nimia & curiositate & vanitate secularium studiorum corrigerem, & ad veram sapientiam, quæ in sacris literis continetur, omni studio prouocarem. Verebarur enim vir optimus, ne mēs tenera lenociniis mularum semel dulciter infecta, in delectationem mundanæ sapientiæ, quæ stultitia est coram Deo, paulatim rueret, vnde in nauſeam postea, sicut multis contingit, diuinarum scripturarum perueniret. Ego autem qui iusta postulanti miro eius deuotus amore non poteram negare consensum, feci pro viribus quod hortabatur. Scripsi ad te, non me poenitet, prolixam satis epistolam, in qua vt nosti & secularis literaturæ scientiam deficiente spiritali sapientia vanam, & sacræ intelligentiam scripturæ sine notitia philosophiæ secularis, multimoda ratione ostendi nobis esse difficilem. Tandē in fine cōclusisse me memini, non plus scientiæ mundanæ viro claustrali necessarium, neq; amplius desiderandum, quam diuinarū scripturarum intelligentiā requirit. Nam sicut beatus Ambrosius ait: *philosophia quæ est circa elementa mundi, qualis est astronomia, magis est falsa quam vera sapientia. Scrutatur enim plagas mundi, & spatia rimatur, quæ sibi prodesse nihil possunt.* Vnde etiam sanctus abbas Clareuallis Bernardus his pene similia dicit in canticis: *Philosophorū ventosa loquacitas non bonus est imber, qui sterilitatem magis intulit terris quam fertilitatem. Vmū quoque sapientiæ secularis inebriat quidam, sed male, quoniam non edificat mentem sed inflat, & vias celestis sapientiæ præcludit.* Pudet me horum temporum, in quibus pudicissima virgo philosophia nostra cœlestis, quam græco vocabulo Theologiam vocamus, vsq; adeo quarundā meretricularum societate violenta corrumpitur, vt pene nusquā ornata videatur. Quasi nobis ad studium cœlestis doctrinæ minus sufficiat Evangelium Christi, desintq; ad fidei nostræ confirmationē diuinarū testimonia scripturarum, vt in omni pene sermone ad Christianos de fide, gentiliū sit necesse opiniones introducere sapientum. Quantum ad fidei Christianæ institutionem pertinet, Euāgelium Christi saluatoris abunde sufficit, quia sicut diuus Bartholomæus apostolus ab Ariopagita Dionysio in theologia mystica introdu-

Matth. 7.
Luc. 11.

Orandum
esse pro ini-
stis.

In Ecclesia
verbum Dei
& non phi-
losophia do-
ceri debet.

Opera
Historia